

Yıl 8/Sayı 52 /2004 Bahar

Kemalizmin silinmesinin ve Atatürkçülük'ün icadının kısa tarihi ve mimarları

Cenk Yaltırak*

Bir önceki yazımızda Kemalizmin kavramsal olarak zamanlamasından söz etmiş, Kemalizmin, Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatında nasıl yazıldığını, Atatürk'ün bizzat el yazısı ile Cumhuriyeti inşa eden fikirlere ne dediğini anlatmıştık¹. Kemalizmin resmi belgelere geçen hali ile “*Kemalizm yoktu, sonradan uyduruldu*” diyenlere veya “*Atatürk hayatayken bu davranışlara yüz vermedi*” diyenlere tamamen ideolojik açılımı olan metinlerle gereken yanıtı verdik. Geçen yazımızda ise bu yazıya konu olan Atatürkçülük ne zaman icat edildi sorusunu sorduk. Bu yazıda, Kemalizmin Atatürkçülüğe dönüşmesinde ilk adımları atan iki kişiyi, yaşamları ve görüşleri ile tarihsel konumları ve eylemlerinin ne olduğunu da göstererek irdelleyeceğiz. Aslında bu inceleme, bizleri de şaşkınlığa götüren bir resimdir. Çünkü, bazen iki kişinin, öne çok da çıkmadan, tarihin ve gerçeklerin yerini nasıl değiştirdiklerine ilişkin veriler üzerinde durmaya değer. Görünüşte birbiriyle ilişkisi olmayan bu iki kişinin, geçtiği yollar, bir yerde kesişen hayatları, sonra eylemleri ve sonuçları üzerinde düşünmek ve bu çerçevede, Atatürkçülüğün kaynağını dikkatle analiz etmemiz gerekiyor. Acaba Atatürkçülük neden icat edildi ve bu icadın arkasında bulunan düşünce ne idi?

1915-1920 yılları arası, Osmanlı topraklarında yürüyen savaşın en şiddetli zamanıdır. Çeşitli cephelerde 15-20 yaş arasında yüz binlerce asker savaşmış ve şehit olmuştur. Bu büyük savaş kırımının olduğu dönemde asker olmayan sadece yaşlılardır. İşte söz konusu edeceğimiz iki kişi bu savaşta yoktu. Bu kişilerden biri olan **Mehmet Saffet**, 1900 yılında Kıbrıs'ta doğmuştur. Babası İngiliz yönetimindeki devlette, İngiliz mahkemelerinin yargıcısıdır. Okul hayatının tamamını Lefkoşe'de, bir İngiliz okulunda geçirmiştir. Kendisi bir Türk milliyetçisidir. Ama bu milliyetçilik onu 1920'de Sakarya'ya değil, New York'a sürükler. Özgeçmişinde, 20 yaşında gittiği New York'ta Türkçülük ile ilgili bir dergi çıkardığını yazmaktadır. Daha sonra Columbia Üniversitesi'ne girer. Burada önce sosyoloji okur. Daha sonra eğitim felsefesi alanında yüksek lisans yapar. Bu çalışması 1921-1926 arasındadır. 1927'de, aynı üniversitede mastır sonrası bir yıl daha bulunması nedeniyle onur doktorasına layık görülür. Özellikle ilgi duyduğu alan, eğitim sosyolojisidir. Bulunduğu bölümde, Amerikan düşünce dünyasının ve eğitiminin en üst düzeyde yönlendiricilerinden biri olan **John Dewey** de hoca olarak bulunmaktadır. Columbia Üniversitesi'nde 1927'de yaptığı çalışmanın ardından Kıbrıs yerine, genç Türkiye Cumhuriyeti'ne dönen **Mehmet Saffet**'in görev yeri Milli Eğitim Bakanlığı olur. Bu dönemde etkin bir rolü görülmez. Atatürk'e yaklaşma çabası sadece bir kere sofrasına davet ile sonuçlanır. Ve bu davette ne olduysa bir daha Atatürk'ün sofrasında bulunmaz**. Mehmet Saffet bunun üzerine Atatürk'e yaklaşmak için, 1938'de “*Kemalizm*” adında bir kitap yazarak bir adım daha atar, kitap ancak 1938 sonunda basılır. Mehmet Saffet'in 1928-1938 dönemi, sakin bir cumhuriyet memuru olarak geçmiştir.

* Dr., Araştırma görevlisi. E-posta: yaltirak@itu.edu.tr

** Davet edildiği bu tek yemeği bütün kitaplarının girişinde anlatmıştır.

AYDINLANMA 1923

Burada **Mehmet Saffet**'i tanımak isteyenlere hocası **Dewey**'den biraz söz etmek gerekir. **John Dewey**, 19 Temmuz 1924 te Türkiye'ye gelmiş, İstanbul, Ankara ve Bursa'da incelemeler yaparak, Maarif Vekaleti'ne eğitim sisteminin geliştirilmesi ile ilgili bir rapor sunmuş, 10 Eylül'de de Columbia Üniversitesi'ndeki derslerine devam etmek için Türkiye'den ayrılmıştır². Daha sonra Çin, Meksika ve Sovyetler Birliği'ne (SSCB) birer gezi yapacaktır. 1930'da emekli olduktan sonra eğitim ve demokrasi ile düşüncelerini farklı bir alana taşıyacaktır. Filozof, SSCB'ye yaptığı gezinin etkisiyle Stalinizme karşı tutum olarak, **Karl Marx**'ın komünist manifestosunun Amerikan versiyonu olan "*Hümanist Manifesto*"yu **Fabian Society** üyeleriyle kaleme alacaktır³. **Dewey**, bu hareketiyle bireyselliğin öne çıktığı bir sosyal düzen önerisinde bulunarak komünizmin, **Fabian Society**'in **Rockefeller** ailesi tarafından finanse edilen Amerikan alternatifini, bir çeşit sosyal demokrasi olarak önerecektir⁴. Hırpani liberalizmi eleştirecek, bireyin ve demokrasinin gücünü sosyal bir çerçeveye yerleştirecektir. Bu düşünceye göre demokrasiyi güçlendirecek tek bir dünya devleti olmalıdır ve bu, sosyal dayanışma içinde gerçekleşmelidir⁵. **John Dewey**'in ve **Fabian Society** üyelerinin bu görüşleri özellikle 1945-1960 arasında dünyada Almanya, Kanada ve İskandinav ülkelerine etki etmiştir. **John Dewey** liberal sistem ile **Marx**'ın önerdiği düşüncelerin bir sentezini önermiştir*. Dikkat çekici olan nokta, bu düşünceler Amerikan siyasetinde değil, daha çok SSCB çevresinde bulunan ülkelerde etkili olmasıdır.

Söz konusu edeceğimiz ikinci kişi Adana doğumlu, Adana'nın 1902'de açılan ilk Türk eczanesinin sahibi, İttihat ve Terakki örgütünün önemli yerel simalarından Mustafa Rıfat'ın çocuğu olan **Kasım Gülek**'tir. **Kasım Gülek**'in ne zaman doğduğuna ilişkin kaynaklar bir kaç çelişki taşımaktadır. Kasım Gülek 1904, 1905 veya 1910 doğumlu olarak bilinmektedir. Kaynaklar, öldüğünde 91 yaşında olduğunu söylemektedir. 1996'da ölen Kasım Gülek, bu durumda 1904 doğumlu olmalıdır. **Kasım Gülek**, **Galatasaray Lisesi** ve **Amerikan Robert Koleji**'nde okumuş ve 1923'te Paris'e giderek **Ecole Science Politiques**'te lisans eğitimine başlamıştır. **Kasım Gülek** 1927-1928 yılında **Columbia Üniversitesi**'nde bulunacaktır. Bu sürede her ne kadar doktora yaptığını söylese de, aslında Saffet Engin'in doktora gibi bir onur doktorasına sahiptir. **Kasım Gülek** ve **Mehmet Saffet Engin**'in aynı üniversiteden, aynı yılda aldıkları diploma esnasında tanışıp tanışmadıklarını bilmiyoruz. Ama o bölümde ders veren **Dewey**'i tanımamaları ve aynı yıl **Columbia Üniversitesi**'nde olan iki Türk'ün birbirini bilmemeleri çok düşük bir olasılıktır**. **K. Gülek**'in, çok kısa yoldan edindiği doktora konusu hakkında bir bilgiye ulaşmak mümkün değildir. Bu "*doktora*"dan sonra **Gülek**, **Rockefeller** ailesinin sahibi olduğu **Chase Manhattan Bank**'ta çalışırken **Harvard Üniversitesi**'nde işletme yüksek lisansı yapar. Daha sonra **Rockefeller** bursu ile **Cambridge** ve **Berlin** üniversitelerinde "bazı" çalışmalar yapacaktır. **Gülek** bu çalışmalar esnasında temas ettiği **Cambridge Üniversitesi** Rektörü **Stanley Baldwin**'in "tavsiyesi" ile **Cumhuriyet Halk Partisi**'ne (CHP) girmek için Türkiye'ye dönecektir. Sir **Stanley Baldwin**, **Muhafazakâr Parti** milletvekili olarak 1904'te Avam Kamarası'na girmiştir. Birinci Dünya Savaşı'nda Çanakkale yenilgisi

* Dewey'in düşüncelerinin parçası olan Fabian Society'nin Rockefeller ailesi ile ilişkisi ve Rockefeller Vakfı'ndan burs alan nicelerinin sol yelpazede yer alıp ortanın solundan aşırı uçlara kadar üstlendikleri roller üzerinde bu yazıda durmasak da, günümüz NGO'larının temelinde neler olduğu ve ülkemizde siyasete rol veren insanların ilişkisinin ne olduğu, başımıza geleni anlamamız açısından araştırmacıların peşine düşmesi gereken konulardır.

** John Dewey ile M. Saffet Engin'in düşünceleri karşılaştırıldığında neredeyse birebir örtüşen öğeleri sadece "*Kemalizm İnkılabının Prensipleri*", adlı kitabında görüyoruz. Engin-Dewey bağlantısını kuramayan ve Dewey'in eserlerinden habersiz olan birçok tarihçi bu fikirlerin köklerinin Dewey'in Amerikan sol anlayışından kaynaklanma olasılığından habersiz olmaları dikkate değerdir. Bkz.: Akın, R., 2000 "Kemalist Devrim ve Devlet Tartışmasına Katkı", *Toplumbilim* (Aydınlanma Özel sayısı), Sayı:11, İstanbul, Bağlam Yayınları, ss.173-188.

AYDINLANMA 1923

enasında **Muhafazakâr Parti**'nin milletvekilidir ve yenilginin sorumlusu olarak iktidarı terk eden **Lloyd George**'un danışmanıdır. **Baldwin**, 1923'te yapılacak seçime kadar bir süre başbakan olmuştur. Daha sonra istifa eden **Baldwin**, 1930'da **Cambridge Üniversitesi** rektörü olmuştur. Rektörlüğü 1948'e kadar sürecektir. **Baldwin**'in en çarpıcı özelliği anti-komünist olmasıdır. **K. Gülek**, Türkiye'ye döndüğünde ilk iş olarak Baldwin'in tavsiyesine uyarak CHP üyesi olur.

K. Gülek, CHP'de siyasete başlarken, **M. Saffet Engin**, 1943 yılında devletin verdiği görev ile Berlin'de bilimsel araştırmalar yapmak üzere bulunmaktadır. Bu görev 1945'e kadar devam edecektir. Bu süre içinde **M. Saffet Engin**'in araştırma konusu, Sovyet egemenliğinde esir olan Türklerin kurtarılmasıdır. **Gestapo** bunun için bir örgüt kurmuştur ve bu örgütün kuruluş tarihi 1943, kuruluş yeri ise Berlin'dir. Bu örgütün önemli görevi, **SSCB** içinde bulunan farklı milletlerden olan grupların anti-komünizm çerçevesinde örgütlenmesidir. **M. Saffet Engin Anti-Bolshevik Nation (ABN)** adlı bu örgütün yayın organında Türk ırkçılığı üzerine makaleler yayınlamaktadır. 1943 yılı, bilindiği gibi Türkiye'de Nazi yanlılarının arttığı, hükümetin Nazi hükümeti ile yakın ilişkiler kurduğu bir dönemdedir. **M. Saffet Engin**'in aşırı Türk milliyetçileri ile tek bağlantısı, diğer Turancıları etkin görmeyen ve sertlik yanlısı bir kimlik taşıyan **Reha Oğuz Türkkkan**'ın **Bozkurt** dergisidir. **R.O. Türkkkan**'ın, **Nihal Atsız** ve **Rıza Nur** tarafından onaylanmaması ve Ankara'da komünistlere karşı başlattığı saldırılara **Atsız**'ın provokasyon olarak bakması ilginç ayrıntılardır⁶. **Uğur Mumcu**, *40'ların Cadı Kazanı*'nda bu olayları tarif ederken, Almanya ile devletin bağlantısını vurgulamış, Turancılar içinde Almanya ile ilişkili odaklardan bahsetmişse de bu kişilerin kimliğinden söz etmemiştir⁷. **Bozkurt**'a bir kere bile yazı yazmayan **M.S.Engin**, Almanya'daki tek Bozkurtçudur*. Nazi Almanyası'nın kurduğu bu örgütün kuruluşundan, 1945'te müttefik kuvvetlerinin Berlin'e girdiği tarihe kadar **M. Saffet Engin** Almanya'dadır. Amerikan kuvvetleri Berlin'e girdikten sonra **ABN**'nin merkezi, önce Paris, sonra (1947'de) Londra'ya taşınır. **M. Saffet Engin** de bu taşınma esnasında "bilimsel" araştırmalarını yapmak için Paris'e ve ardından da Londra'ya gider. 1948'e gelindiğinde Londra'daki merkez, Washington'a taşınacak, bu esnada **M. Saffet Engin** yurda dönecektir. 1943-1948 arasında yaptığı bilimsel araştırmaların ne olduğunun bilinmemesi nedeniyle, **M. Saffet Engin**'in bu süreçten sonraki eserinin, bu dönemin bir sonucu olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Bu bağlamda, **ABN**'nin kuruluşundaki temel felsefenin daha sonra dünyaya nasıl yön verdiği, birçok ülkeyi nasıl dönüştürdüğü ve bu örgütün tüm elemanlarının Birleşik Devletlerin hangi örgütünün temelini oluşturduğu, Türkiye Cumhuriyeti'nde kendine Atatürkçüyüm diyen herkesi ilgilendiren bir durumdur. **ABN**, Gestapolar tarafından kurulduğunda, temel felsefesi, komünizme karşı savaşılabilmek için **SSCB** egemenliğinde kalan alanlarda Nazizm'e paralel ırkçı hareketlerin gelişmesi için düşünsel servis vermektir. Bu ideoloji ihracı için, anti-komünist eylemlerin güçlendirilmesi ve yerel olarak önemli liderlerin düşüncelerinin ırkçı bir çerçeveye dönüştürülmesi esası benimsenmişti. İkinci Dünya Savaşı esnasında **SSCB** sınırlarında yapılan bir çok Nazi operasyonunda, ırkçı bir çizgiye sokularak, bağımsızlık vaadi ile manüpile edilen grupların etkisi bilinmektedir. **SSCB** içinde en büyük azınlığı Türkler oluşturuyordu. Bu çerçevede **ABN** ile ilişkisi olduğunu rahatça ifade eden **M.**

* **M. Saffet Engin** daha sonra Atatürkçülük terimini icat ettiği kitabında **Reha Oğuz Türkkkan**'ı kendisinin Türkçülük davasına soktuğunu belirtmekte, öğrencilerim içinde en gurur duyduğum biri dediği **R.O. Türkkkan**'ın komünizmle mücadele için ABD de yaptığı çalışmalarından da gurur duyduğunu belirterek aralarındaki organik bağın derecesini de açıklayacaktır. Ayrıca yine bir çok ülkede ABD ile ilişkili olan **R.O. Türkkkan** gibi kişilerin faaliyetlerinde söz etmekte ve ABD'nin desteğini daha da arttırmasını tavsiye etmektedir. **Engin, M.A (S)**, 1953. *Atatürkçülük ve Moskofluk-Türklük Savaşları*, İstanbul, Türk Kültür Yayınları, Sf 374.

AYDINLANMA 1923

Saffet Engin ile Türkiye’de 1943-1944 karmaşasını yaratanların ilişkisi üzerinde durulmalıdır. **M. Saffet Engin**’in düşünsel altyapısında bulunan **Dewey** etkisi ve daha sonra Almanya’da geliştirdiği Türk ırkçılığı bir araya getirildiğinde, anti-komünist bir düşünce ile yoğrulmuş bir kimlik vardır. Bizim ilgilendiğimiz bu çerçevede esas noktamız, **M. Saffet Engin** tarafından yazılan bir kitabın misyonunu ve düşünsel temelini tartışmaktır.

1947’de **ABN**’nin ABD’ye taşınması ile üçüncü dünyada etkin olan bir örgüt haline gelmesi ve tüm üçüncü dünya ülkelerinde komünizme karşı değişik türlerde mücadele yürütmesi ile ilgili bilgilere ulaşmak için **Google** arama motorunda “**Anti-Bolshevik Nations**” ifadesini aramak yeterlidir. **ABN**, özellikle Avrupa’da etkindir ve Ortadoğu’ya kadar uzanan bir ağa sahiptir. **ABN** ve daha sonra benzer şekilde kurulan “**World Anti-Communist League**” (**WACL**) ve “**Asian People's Anti-Communist League**” (**APACL**), iyi-kötü demokrasi ile yönetilen ülkelerin kurucu liderini anti-komünist bir milliyetçi çerçeveye oturtmak, dini grupları desteklemek ve Avrupa’da yeniden yapılanmada sosyalist kökten gelen partilerin, sosyal demokrasi çerçevesine oturtulması yoluyla komünizme kayışın engellenmesi için çalışmıştır. Bunun becerilemediği ülkelerde ise, örtülü operasyonların yapıldığı, **Thomas Bodenheimer** ve **Robert Gould**⁸ tarafından ortaya konan çerçevesi içinde **ABN** gibi bir çok örgütün doğrudan Amerikan Merkezi Haber Alma Teşkilatı (**CIA**) ile alakalı olduğu kimse tarafından reddedilmiyor.

M. Saffet Engin’in 1953 yılında yayınlanan “*Atatürkçülük ve Moskofluk Savaşları*” adlı eseri bu çerçevede değerlendirildiğinde, “*Atatürkçülük*” teriminin **ABN** doktrinlerine uygun olarak, anti-komünizm ve ırkçılık çerçevesinde olduğu görülmektedir. Aslında 1943’te hazırlanan, Naziler tarafından dikilen **ABN** elbisesi, Birleşik Devletler’in **SSCB** ile soğuk savaş mücadelesine uygun olarak başka birisinin olmuştur. Söz konusu ettiğimiz kitapta Kemalizm ile ilgili daha önce yaptığı tanımları yüzeysel olarak kullanan **M. Saffet Engin**, yeni kitabında adını da **Arın Engin** olarak değiştirmiştir. Kitabın her yerinde **SSCB** içinde kalan Türklerin tarihi ve Türk ırkçılığı vardır.

1953 yılında “*Atatürkçülük ve Moskofluk Savaşları*”nın basılması ile bir aşaması gerçekleşen bu durumun diğer aşaması, başka bir Türk tarafından inşa edilecektir. **CHP**’ye üye olan **Kasım Gülek**’in Seyhan milletvekiliği ile birlikte ilk önce partinin program komisyonuna girdiği görülmektedir. **K. Gülek**, 1948’de İnönü tarafından Amerikan ilişkilerinde faydalı olacağı düşüncesiyle, II. Hasan Saka hükümetine bakan olarak atanmıştır. Bu esnada İnönü ile görüşen **K. Gülek**, Amerikan büyükelçisinin yakın dostu olduğunu belirterek, eğer kendisini devlet bakanı yaparlarsa, ilişkilerin hızlanacağını belirtir. **İ. İnönü** ile görüşen Başbakan **H. Saka**, bakanlar kurulunda bu öneriyi onaylayacaklarını söyler. Tam bu esnada radyodan, **K. Gülek**’in ulaştırma bakanlığından devlet bakanlığına bakanlar kurulu kararı ile atandığının açıklanması, bakanlar kurulu üyeleri tarafında hoş karşılanmaz ve üyeler buna karşı çıkar. Bu durumda **K. Gülek** ulaştırma bakanlığından ayrılmak durumunda kalacaktır⁹. 1950 seçimlerinde iktidar değişikliği olduktan sonra **K. Gülek** yine gözlerden kaçan bir şekilde Rockefeller ilişkisi ortaya çıkacaktır. Üstelik bu ilişkinin gücü C. Bayar ve A. Menderes’in yaşamlarını da etkileyecektir. 1950, **DP**’nin zaferi ardından yapılan 8. Kurultay’da (29 Haziran 1950), içinde **K. Gülek**’in de bulunduğu tüzük komisyonu, **CHP** genel başkan vekilliğini kaldırır ve genel sekreterlik makamını oluşturur. Kurultayca seçilecek olan sekreterlik makamına aday olan 7 kişiden biri olan **K. Gülek**, ikinci turda 485 delegeden 224’ünün oyunu alarak genel sekreter olur. Fakat **CHP**’de sürekli olarak 1951 ara seçim yenilgisi ile oluşan karışıklığın giderilmesi için 26 Kasım 1951’de 9. Kurultay yapılır ve **K. Gülek** yeniden genel sekreter seçilir. Partideki konumunu gittikçe güçlendiren **K. Gülek**’in Genel Başkan **İ. İnönü** ile arasındaki çatışma 1953’te yapılan 10. Kurultay’da iyice su yüzüne çıkar. **İ.**

AYDINLANMA 1923

İnönü, 8. Kurultay'da (1950) kendi önerisiyle getirilen “genel sekreterin kurultay delegelerince seçilmesi” esasını değiştirmek üzere, genel sekreterin genel yönetim kurulunca seçilmesine ilişkin bir önerge verir. Bunun üzerine **K. Gülek**, “örgüte verilen bir hakkın alınamayacağını” savunarak, önergeye karşı çıkar. Tartışmalar sonucunda, önerge Tüzük Komisyonu'nda reddedilir. Bu, **K. Gülek**'in artık partide düşüncelerinin etkin olmaya başladığı dönem olacaktır. Ve bunun ilk imzası da, K. Gülek'in yönetiminde olan parti tüzük ve program komisyonunun aldığı önceki parti programlarının giriş bölümünde yer alan “**Kemalizm**” sözcüğünün, yeni programda “**Atatürk yolu**” ile değiştirilmesi olacaktır.

1953 yılında, Kemalizm yerine Atatürkçülüğün icat edilip, anti-komünizm çerçevesine oturtan bir kitapla, siyasi tarihimize yeni bir düşünce metodu çıkartılırken, aynı yıl CHP, zaten 1939'dan beri programda tırnak içine aldığı **Kemalizm** yerine **Atatürk yolu** diye bir şeyi icat edecektir. Bunlar rasgele olmuş veya iki kişinin aklından çıkan düşünceler sanılabilir. Oysa, bundan sonra inceleyeceğimiz kesimde bu iki kişinin düşüncelerinin, Türk siyasi tarihini nasıl dönüştürdüğünü ve bağlantılarının ne kadar açık olduğunu göreceğiz. Aslında bu, bir kültürü edinen ve eğitimleri boyunca ulusal kültürden uzak insanların ne kadar kolay etki altında kaldığı, bilerek veya bilmeyerek yaptıklarının nasıl başka ulusların çıkarına hizmet ettiği ve kavramların içeriğini nasıl boşalttığını anlamak açısından önemlidir.

M. Arın (Saffet) Engin'in 1953-1957 arasında yayınladığı tüm kitapların tek bir mesajı vardır: Atatürkçülük, ideolojiler üstüdür. Atatürk'ün tüm mücadelesi komünizme karşıdır. Atatürkçülük, batının demokrasi ve kültürünü tamamen alıp kendi kültürümüzün yerine koymaktan geçer; Atatürkçülük pragmatizmdir ve ideoloji değildir. Kore Savaşı'nda Kore Türkleri için savaşmak Atatürkçülüktür, NATO içinde komünizme direnmek her Atatürkçünün temel hedefidir. Bu düşüncelerin, Marshall yardımı ile gelen Truman Doktrini'nin temel esaslarını oluşturduğu çok açıktır. Engin'in kitaplarının Atatürk adını kullanarak Truman Doktrini'ni dikte eden eserler olduğu; Atatürk'ün milliyetçilik anlayışını değiştirdiği gibi **Z. Gökalp** çizgisinde bulunan Türk milliyetçiliğini de başka bir noktaya, ABN çizgisine taşıyarak, anti-komünizmi ve SSCB'deki Türklerin esaretini kullanarak gençlerin manüpile edilmesi yönünde ABN ideolojisini tamamlayan bir çerçevesi olduğu aşikardır... Maalesef **Mustafa Kemal Atatürk**'ü izlediğini öne sürenler, bu dönüşümün içinde nasıl dönüştürdüklerini anlamamışlardır. 1960'lı yıllarda Arın Engin ABN yayın organlarında makale yazmaya devam etmiş ve misyonunu sessizce sürdürmüştür. Engin, 1960'lı yıllarda oluşan gençlik hareketleri ile ilgili, çok açık ABN değerleri ile makaleler yazmakta ve kitapçıklar çıkarmaktadır. Türkiye'de kendi misyonunun sol versiyonlarının yürüttüğü, gençleri ulusal bağımsızlık çizgisinden daha uçlara çekerek fraksiyonlaşmayı ve gittikçe sovyetik bir hal almalarını çok açık olarak kullanmakta ve bunun ile gençleri uçaştırmaktadır. 1953 yılından sonra K. Gülek, Arın Engin'in fikirlerinde kristalenen Türk Milliyetçiliğini dönüştüren fikirleri, CHP içinde sürdürmüş, zaten anti-komünizm ilkeleri ile yapılanan DP'nin karşısına, Kemalizmin bağımsızlık ideolojisinin yerine Batı'ya bağımlı bir uydu ideolojisini CHP'ye hâkim kılma eylemini iyice güçlendirmiştir. 1950'li yıllar, ABD'nin tüm dünyada soğuk savaş makinalarını etkinleştirdiği yıl olacaktır. 1946 da Birleşik devletler Donanması'nın “*Amerikan donanması bize ne kadar yakın bulunursa o kadar iyi olur*”¹⁰” diyen İ. İnönü'nün davetiyle Türkiye gelmesini izleyen günlerde ülkemizde ilan edilen Truman doktrini meyvesini temmuz 1948 de vermiş, Türkiye ve ABD arasında iktisadi işbirliği çerçevesinde 10 milyon dolarlık şartlı borcunu almış olacaktır¹¹. 1950 de DP nin seçimi kazanmasının hemen ardından 17 Haziran 1950 de Türkiye'ye gelen bir isim DP nin kaderini de belirleyecektir. Bu isim Dünya Bankası'nın temsilcisi CFR üyesi J.M.

AYDINLANMA 1923

Barker'dir. Üç aylık gezisinin ardından DP hükümetini yönlendirecek olan Barker raporunu uygulanması için DP hükümetine teslim edecektir. BU raporun arkasından Türkiye'ye kredi verecek Dünya Bankası'nın üç ismi üzerinde durmak gerekir. Bunların içinde en önemli isim Chase Manhattan Bank ta yöneticilik yaparken Dünya Bankası başına gelen Eugene Black, bankanın ikinci adamı Robert Garner ve Pieter Lieftinck'tir. P. Lieftinck Hollanda Maliye bakanı olarak Rockefeller ve Ford vakfının planladığı Avrupa'nın yeniden inşası projelerinden çalışmış ve Dünya Bankası'na geçmiştir. Daha sonra görev yeri olarak Türkiye seçilmiştir. DP iktidarının daha ilk aylarında gelen ortaya çıkan Barker Planı için Başbakan A. Menderes'in 1958 de söyledikleri DP nin içinde bulunduğu tabloyu analiz etmekten yoksun olduğu gibi bu tabloda anahtar isim Kasım Gülek'in rolünü de yanlış yorumlamasını göstermektedir. 10.06. 1958'de A. Menderes DP grubunda *"Şimdi Amerikalı müdür geldi. Bundan evvel Barker Heyeti diye bir heyet gelmiş, tetkikat yapmak istemişti. Bana haber verdiler "Gelsin" dedim. Geldiler, tetkiklerini yaptılar ve ondan sonra bir rapor verdiler. Bu raporu Hariciyemize getirdiler. Bankanın ikinci müdürü (R. Garner) getirdi. "Bu raporun hülasası şudur. Şu hülasa hem Amerika'da hem Türkiye'de gazetelere verilecek beyanattır. Binanaleyh siz Pazartesiye öi Salıya mı bir basın toplantısı yaparsanız bizde programı Amerika'da neşrederiz. Bu Türkiye'nin iktisadi programıdır."* dediler. *"Ne olacak"* dedik. Dediler ki, *"bunu yalnız iktidar mensupları değil, mesela Kasım Gülek de dahil olmak üzere bir kor (çekirdek) yapacaktır. Bu korun başında bir Amerikalı gelip oturacaktır. Ve Türkiye'nin iktisadiyatı bu Barker raporuna tedvir edecek, anayasanın üzerinde olacak hükümetlerin değişmesiyle değil iktidar değişmesiyle dahi değişmeyecek"* sözleriyle anlatmakta tablo Menderes'in gerçek dramıdır. Çünkü Dünya Bankası bu işleri yürütmek için Sınai Kalkınma Bankası'nı kurmuş idare heyetine Kasım Gülek'i koymuştur. Banka kurulduktan sonra gereken kredi Türkiye'ye gelmiştir. A. Menderes E. Black'in atadığı yönetim kurulunu bir süre sonra değiştirip K. Gülek'i görevden aldığımda E. Black Türkiye'ye gelmiş, duruma el koymuş Başbakan A. Menderes'e Kasım Gülek'i idareye almasını istemiş, A. Menderes *"Neden alayım"* dediğinde *"ben onu tanıyorum"* diye durumu açıklamıştır. K. Gülek'in Chase Manhattan Bank ve Rockefeller bağlantısını bilmeyen A. Menderes bu baskıyı bir Halk partilinin işine bulaştırması olarak algılamıştır. A. Menderes Dünya Bankası ve Rockefeller ailesinin iç içe geçmiş ilişkilerini K. Gülek'in "anlaşılamayan" misyonu, Dünya Bankası'nın nasıl bir örgüt olduğunu ve dünya yı ekonomik olarak kontrol eden bir ailenin uzantılarının neler yapabileceğini tahmin bile edemeyecektir. Bir süre sonra Barker planınının sınırları dışına çıkan barajlar yapmaya yönelen borçlanarak daha çok sanayi yatırımı yapan A. Menderes hükümeti kredileri kendi istediği gibi kullanmak için Dünya Bankası ile çatışmaya başlayacaktır. Bunun su ustune çıkması 27 Ocak 1954 te C. Bayar'ın E. Black ile yediği yemekte iyice ortaya çıkacak, A. Menderes, 16 Şubat 1954 te Dünya Bankası'na bir mektup yazarak Türkiye temsilcisi Pieter Lieftinck'i çekmelerini isteyecektir. Bu olaydan bir süre sonra Pieter Lieftinck Dünya Bankası direktörlüğüne getirilmesi ilginç bir mesjadır. Mektubu izleyen aylarda ilk önce 21 mart 1954 te NY Times'in Ankara muhabiri genç bir gazeteci olan Puntham Welles Hangen'in* New York Times'ta yayınlanan Dünya Bankası heyetinin kovulması haberinin ardından 29 Aralık 1954'te "Türkiye Geriye Doğru Gidiyor" başlıklı imzasız yorum yazısında 1924 Anayasasını tahakkuk ettireceğine dair bir sözü hatırlatılıyor ve yazı

* Puntham Welles Hangen çok ilginç bir kişiliktir. 1947 de Virginia Üniversitesi'nde başlayan öğrenimi aldığı Rockefeller Foundation ile ilişkili bursların etkisi ile daha sonra transfer olduğu "Columbia Üniversitesi"nde 1951 de sonlanmıştır. 23 yaşında NY Times'in Ankara bürosuna gelmiş, ikinci önemli görev yeri Moskova olmuştur. Daha sonra NBC de görev almış 1970 mayısında Kamboçya'da Kızıl Kimerlerin kontrolünde bir alana girmeye çalışırken hayatını kaybetmiştir.

AYDINLANMA 1923

sonunda ise A. Menderes'in bu eksenden uzaklaştığı ve etrafında bir zırh öreerek 1946 da şikayet ettiği eylemleri bu sefer muhalefete kendisinin uyguladığını bildirmekte ve son cümlede “*Türkiye'nin Batıdaki durumu dostları için hiç de ümit verici değildir*” diye bitirmektedir¹². 1955 yılından başlayarak Bayar-Menderes ikilisinin dikte edilen ekonomik politikaları dikte edenleri tanınamış olmasının bedeli ödemeler krizine yol açacak ve artık kredi bulamayacaklarıdır. Eugene Black, Robert Garner ve Kasım Gülek Chase Manhattan Bank'ın dolayısıyla Rockefeller ailesinin memurları olarak yaşamlarının bir dönemini geçirmişlerdir. Black, Garner'in Bilderberg ve CFR üyesi olması Dünya Bankası ile Rockefeller ailesinin ortaya koyduğu anti-komünist çevre ülkeleri kontrol etme mekanizmaları üzerine uzman Pieter Lieftinck, hatta Gülek ile aynı üniversitenin sosyoloji bölümü mezunu genç gazeteci Putham Welles Hangen'in ilişkilerini çözemeyen DP taraftarları hala 1955 sonrası sürecin neden oluştuğunu anlamamakta ısrar edeceklerdir. Atasözü yerindeyse kediyle çuvala giren tırmalanacaktır Tesadüf eseri Menderes Hükümeti'nin ABD ilişkileri bozulurken Princeton Üniversitesi'nde her yıl yapılan ve halka açık konferanslara Türkiye'den davet edilen tek parti yetkilisi olan Kasım Gülek'in 1954-1955 eğitim dönemi sonunda yılında yaptığı konuşmanın başlığı olan “*Turkey's Role in the Defense of the Middle East*”¹³ söze gerek bile bırakmamaktadır. Bu konuşmanın ardından 1957-1959 Kuzey Atlantik Asamablesi başkanı Albay J. J. Fens, Menderes hükümetinden Türk heyetinin bildirilmesini istediğinde, CHP'den Nüvit Yetkin seçildiğinde harekete geçen Kasım Gülek, Fens'e mektup yazarak kendisinin çağrılmasını ister. Konu basına yansır ve mektubun bir kopyası yayınlanır. Bu durum karşısında Kasım Gülek'i destekleyen İsmet İnönü'yü bile ürkütmüştür¹⁴. Kasım Gülek'in 1950-1953 Kore Birleşmiş Milletler (BM) komisyon başkanlığı, 1968-1969 Kuzey Atlantik Asamablesi Başkanlığı, NATO Parlamenter Konferansı Başkanlığı¹⁵, soğuk savaş döneminde iç içe olduğu örgütlerin sadece görünenlerini bile CHP nin ikinci adamının hangi düşünce yapısına sahip olduğunu anlatmak için yeterlidir. 1954 Kurultayı'nda tekrar genel sekreter olan Gülek'in İnönü'yü yıpratma mücadelesi iyice artmış, Gülek tekrar sekreter seçilmişti. 1956'da yapılan 12. Kurultayda Gülek, İnönü çatışmasında bir miktar gerilemesine rağmen tekrar seçilmiştir. Bu kurultayda Gülek, muhaliflerin tüm çabasına rağmen parti meclisinde yer almıştı. 1957 kurultayı, ülkede DP'ye karşı iyice güçlenen muhalafetin örgütlenmesi kararının alındığı bir kurultaydı. 1957 seçimlerinden CHP güçlenerek çıkmıştı. Gülek artık sekreter olmak yerine, partiyi yönetmek istiyor, 1959 Kurultayı'nda gücünü artırıyor ve tekrar genel sekreter seçiliyordu. Gülek'in, ABD ile yakın ilişkileri ve bulunduğu görevler dikkate alındığında 27 Eylül 1959'da, genel sekreterlik görevinden yani 27 Mayıs'ın 9 ay öncesinde durduk yerde istifa etmesi bazı olayların habercisi olarak düşünülebilir*. Sadece

* ABD kredisine dayalı anti-komünist çerçevede bir siyaseti uygulayarak istediği gibi hareket edeceğini düşünen, ama bu politikaları yürütün odakların gücünü ve Türkiye uzantılarını analiz edemeyen A. Menderes'in iktidardan uzaklaşması nedenini DP liler Barker Planının da ve bu planı uygulayanların kimliğinde aramalıdır. 1955 ten sonra kredi bulmakta zorlanan ABD'nin politikalarını gerektiği gibi uygulamayarak bazı kredileri enerji alanına yatırmaya kalkan Menderes'in Amerikan yanlısı politikalarının yetmediği ve gözden düşmesini izleyen olayların ardından ekonomik darboğazın sonucu yükselen muhalefeti susturmaya çalışması, baskıları arttırması, New York Times'ta kendini hedef alan yazıları dikkate almaması, Dünya Bankası parasının kimin parası olduğunu anlamaması hazin bir manzaradır. Bu hazin manzarada Londra'ya giderken 17 Şubat 1959 da uçağı düşmesinin ardından Temmuz 1959 SSCB ye yavaşmasını da takip eden günlerde neler olduğu ortadadır. Üstelik 18 mayıs 1960 ta Dünya Bankası'nın yapma dediği barajı açması acı bir manzaradır. Sığ bir siyasi anlayışla ülke kalkınmasının yabancı para ile yapılmasının bedeli, kendi boynuna geçen tasmanın gücünü anlamamıştır. Hükümete karşı çıkan muhalefeti bastırma girişimler ülke içinde yarattığı despotizm Menderes'in beraber çuvala girdiği kedinin kim olduğunun yıllarca gözden kaçmasına neden olmuştur. Maalesef kedi ile çuvala giren sadece Menderes değil Barker planında ki temel mantığından konulan yol haritasından çıkan tüm hükümetler ve liderler olmuştur. Bugün de aynı çuvalın içinde siyasilerimizin acı çırpınışı kapitalizmin vahşi kedisinin izleri arttıkça devam edecektir. Ne zaman ki bu çuvalın içindeki kedinin ne olduğunu tüm ulus görene dek.

AYDINLANMA 1923

Bu süreçte sadece M. Safet Arın Engin değil Amerika da Colombia Üniversitesine bağlı bir yüksek okulda master yapan Alparslan Türkeş, daha sonra Erbakan ile yolunu ayırarak olan Sabahattin Zaim'in Türkiye siyasetinde nasıl domino etkisi yaptıkları kavramların içine Amerikan çıkarlarının uygun bir bağımlılık yerleştirdikleri araştırılmağa değerdir.

Kemalizm'in ortadan kaldırılmasının Gülek'in ortanın solu düşüncesi ile ilişkisi olduğu konusunda pek bir şey yazılamaz. Fakat 1959 kurultayında hazırladığı ve kabul edilen "*İlk Hedefler Beyannamesi*" ortanın solunun temel ilkelerini anlatır. Bu beyanname ile Fabian Society'in meşhur "*Hümanizm Manifestosu*" neredeyse birbirinin aynı görüşleri içerir. 1960 ihtilali ile CHP kaynamaya başlamış, 1961 Kurultayı'nda İnönü-Gülek çekişmesi artık had safhaya çıkmış ve sonunda "*Ya o, ya ben*" diyen İnönü'nün hamlesiyle Gülek, sekreterlik görevini kaybetmiştir. Ama İnönü'nün gözünden kaçan bir şey vardır: 1957 seçimlerinde Gülek, Rockefeller bursu ile Amerika'da bulunan bir şahsiyeti İnönü'ye tavsiye etmiş, İnönü pek istemese de Metin Toker'in desteğiyle bunun adaylığını kabul ettirmiş ve meclise milletvekili olarak sokmuştur. Kasım Gülek'in başaramadığını **Bülent Ecevit** başaracaktır. 1961 Kurultayı'nda, 1959 Kurultayı'nda ortaya konan "*İlk Hedefler Beyannamesi*" içeriğinde, Fabianci ilkelerin daha da keskinleştirilmiş adı "*Temel Hedefler Beyannamesi*" olmuştur. Beyannamenin sahibi Bülent Ecevit'tir. 1962 Kurultayı'nda İnönü, Kasım Gülek ve Nihat Erim'e karşı ağırlığını tamamıyla koyarak, 1 yıl süre ile partiden ihraçlarını sağlamıştı. Bu yıldan sonra artık partiye ortanın solu tartışması damgasını vuracak, dünyayı etkileyen 1968 hareketleri Türkiye'ye yansıdığında, CHP, kendisinin ortanın solunda olduğunu, sosyalist olmadığını deklere edecektir. İşte bu tarihte genel sekreter Bülent Ecevit'tir. 1968 ve 1970 kurultaylarında sekreterlik görevini pekiştiren Bülent Ecevit, 1972'de İnönü'yü başkanlık koltuğundan indirerek, Gülek'in hayalini gerçekleştirecektir. Artık Kasım Gülek'in misyonu bitmiştir. Türkiye'de bu dönemde, Amerikan güdümünde anti-komünizme monte edilmiş Adalet Partisi (AP) ve Milliyetçi Hareket Partisi'nin (MHP) yoğun propagandası, halka CHP'nin solculuğunu bile komünist göstermektedir. Oysa CHP, kendisine çoktan giydirilmiş olan elbisenin aksesuarlarıyla meşguldür. Artık SSCB ile soğuk savaşta olan ABD, en önemli bir duvarını, dönüştürdüğü siyasetle tahkim etmiştir. Kasım Gülek'in ABN ilişkisini anlamak için bu örgütün Asya şubesi olan *Asian People's Anti-Communist League*'in (APACL) kurduğu dini bir tarikat olan Moon ile ilişkisini, Türkiye'de komünizm Karşıtı bir derneğin geleneğinden gelen Fettulah Gülen'in Abrahamowitz ile ilişkisini, eski Sovyet Cumhuriyetleri'ndeki Gülen faaliyetini, Gülek'in Kore'de icra ettiği BM görevini, Baykal'ın Moon toplantısında ne aradığını, Ecevit'in Fettulah Gülen'in okullarına sempatisi ve daha nice si ile örülmüş bir örümcek ağına düşmüş Türk siyasetini çözecek girişimlerin artması gerekmektedir¹⁶.

Bu resimde daha üzerinde durmamız gereken noktalar, onlarca kitaba konu olabilir. Bugün Türk siyasal tarihinin karanlıkta kalan sayfalarında iki blok arasındaki savaşın yerli yandaşlarının, nasıl Kemalizm davasını ortadan kaldırdığını ve icat ettikleri kavramla nasıl Kemalizme ait olmayan düşünceleri M. Kemal Atatürk adına yamadıklarını ve bunu fırsat bilen başka düşüncelerin hizmetçilerine Kemalizme saldırma yolunu nasıl açtıklarını araştırmak ve Kemalizmin üzerine Atatürk adı kullanılarak örtülen bu kara örtüyü kaldırmak gerekir. Kemalistler, soğuk savaşta yurtlarına sokulan düşüncelerin soykırımı uğrattığı kuşakların tarihini bilmek ve tartışmak zorundadır. Türkiye'de siyaset, 1943'ten sonra -ister basiretsizlik, ister dikkatsizlik olarak nitelendirilsin- yavaş yavaş başka devletlerin çıkarlarına göre dönüştürülmüştür. Bunda en önemli pay, 1935'te açık ilan edilen Kemalizmi anlamayan bir CHP yönetimin, ideolojisiz bıraktığı CHP'nin içinde yer alan Amerikan dostlarıyla güdümlenmiş olmasıdır. CHP dışında Arın Engin, yazdığı yazılarla DP'nin Amerikan yanlısı politikalarına Atatürkçülük adı altında yol gösterirken,

AYDINLANMA 1923

CHP içinde bu misyonu Gülek üstlenir. Aldıkları eğitim, 1927’de kesişen izleri, Amerikan kültüründen aldıkları Türk siyasi tarihine soktukları “Atatürkçülük” ve “Atatürk Yolu”, M. K. Atatürk’ün 1935-1938 arasında artık cisimlenmeye başlayan Kemalizmin temel ilkeleri ile alakasızdır. Bunda, ilişkide buldukları Amerikalı ve İngilizlerin rolü başka bir araştırma konusudur. 1938 sonrasında, CHP’den kişisel çekişmelerin eseri olarak ortadan kaldırılan Kemalizmi programdan silen genel sekreterin kimliği üzerinde durmadan ne ortanın solu, ne Ecevit, ne de CHP’nin Atatürk ile silinen düşünsel bağlantısı anlaşılabilir.

Bunun diğer bir cephesini, CHP dışında kalan solun 1954 Atatürkçülüğüne karşı geliştirdikleri tepkiler oluşturmaktadır. Bu tepkilerin temel nitelikleri ABN güdümünde kalan Türk siyasetine muhalefet etmek, Kemalizme muhalefet etmek olmuştur. Bu eski hastalığın halen devamında 1938 sonrası uygulamalara dayanarak, 1938 öncesi analiz edilmekte, kendilerine göre siyasetin sürekliliği gibi bir kolaycılıkla analizlerini subjektif yapmaktadırlar.

Mehmet Saffet’in Kemalizm diye ortaya çıkarmaya çalıştığı eserin, Fabiancı bir hümanist olan Dewey’in görüşlerinin bir kopyası olduğunu fark etmeyenlerin bilimsel sorgulama yeteneğinin kalıplanmış olduğu açıktır. Saffet Engin’in bu görüşlerinin ülkenin şekillenmesinde bir etkinliği olmamasına rağmen, Dewey’in anti-komünist tavrının yıllar sonra Nazi Almanya’sında “bilimsel” araştırmalar ile Türk ırkçılığına dönüşmesi, daha sonra içinde bulunduğu örgütün ABD’ye devri ile küçük yaşta edinmeye başladığı Anglosakson kültürünün eseri düşüncelerle Amerikan çıkarlarına uygun bir Atatürkçülük uydurması, gözlerden yıllardır uzak kalmıştır. Aynı tarihlerde Kemalizmi kendi programından silen CHP’nin Kemalist olarak nitelendirilmesi, buna uyum sağlamış bir siyasetin unsurlarına Kemalist denmesi neredeyse imkânsızdır.

Türkiye’de sol, soğuk savaş döneminde anti-Amerikan siyasetinin hedef tahtasına koyduğu ve Kemalizm olarak nitelendirdikleri düşünce, Kemalizmi silerek uydurulmuş şeydir. Bu uydurma çerçeveye tepki duyan çok sayıda insan, “Atatürkçülük” adıyla Aydınlanma devrimi ideolojisinin içini boşaltan davranışa karşı çıkarken, Kemalizm ile bu yapıları ayırt edecek düzeyde bir siyasal analiz yapmamıştır. Kemalizmi unutanların sadece Mustafa Kemal Atatürk’ün adı ile özdeşleştirilen, ama eylemini geri plana atan, şekilsel, sadece kalıplarla düşünen Atatürkçülüğüne, Kemalizm demek mümkün değildir. ABN kaynaklı Atatürkçülüğe karşı çıkanların bu çerçevenin içine başka bir ABN elbisesi olan ortanın solu ve sosyal demokrasiyi giydirmeleri*, Atatürkçülük’ün ideolojiler üstü bir mütabakat ilan edilmesi, Kemalizmin silinmesinin diğer bir parçasıdır. Zaten bugün “*Kemalizm bir ideoloji değildir*” görüşü, soldan sağa Atatürkçülüğü kendine kalkan eden herkesin ortak görüşüdür. Bugün sosyal demokratların büyük bir çoğunluğu Atatürkçülükle ilgili basit bir çerçeve ile yetinmekte, gerçek Atatürkçülüğün sosyal demokrasi olduğunu söylemektedir. Kemalizmi sol olarak nitelendiren ve kendi solcuğunu Kemalizme giydirenlerin hiç biri, 1935 Kurultayı konuşması, parti programının Atatürk el yazısı ile taslağı, 1935-1938 arası uygulanan ekonomik programa, uluslararası siyasetteki tavıra, eğitim anlayışına ve dahası CHP içinde tasfiye edilen Recep Peker ve İsmet İnönü’nün neden tasfiye edildiğine kafa yormamaktalar. Hatta Peker’in ele geçirdiği yerel örgütlerin yöneticisi olan müfettişleri tasfiye eden kararın sonucunda valilerin il yönetimlerini devralmak durumunda kalması, devlet-parti birleşmesi olarak yorumlanıyor. Oysa, kendini meclisin üstünde gören bir parti teşkilatı kuran ve devletin memurundan daha üst düzeyde

* Özellikle ABN’nin İkinci Dünya Savaşı sonrasında Avrupa ülkelerinde sosyal demokrat partilerle ilişkisi ve bu ülkelerin sosyal demokrat partilerin elinde NATO çerçevesi içine girmesi sosyal demokrasinin Dewey gibi Fabiancılarının elinde şekillenen Amerikan çerçevesinin benzerinin İngiltere, İsveç ve Almanya etkileri üzerinde durulduğu zaman 1950-1970 yılları arasında manüpile edilmiş bir siyaseti tanımlayacak izler bulunur.

AYDINLANMA 1923

yetkiler talep eden Peker'in yazdığı programı imzalayan İnönü'nün kısa bir süre sonra istifa zorunda bırakılması nedenlerini bilmeden bu kararı anlamak mümkün değildir. CHP içinde silinen, Kemalizmin ideolojisidir. Atatürk'ün resmi ve altı oku sadece bir siyaset malzemesidir. CHP'nin 1938 kasımında Kemalizm ile ilk bağı koparmasının ardından 1954'te Kemalizmi programından bile sildiğine göre Kemalist olması mümkün değildir. Bu nedenle, Kemalistlerin, Atatürkçülük adındaki soğuk savaş siyasetinin gölgesinde ne siyaset yapmaları ne de kendilerini ifade etmeleri mümkündür. Bu siyaset, Kemalizmden daha uzun süredir vardır ve ülkenin her yerinde herkese nüfuz etmiştir. Türkiye'de birbirine karşı görülen kamplar ve siyasi akımların köklerine gittiğimizde soğuk savaşın iki gücünü görürüz.

Türkiye de bugün herkesin anlaması gereken, ülkemizi oyuncak eden anlayışları tanımak ve birilerinin inşa ettiği bu tiyatro sahnesinde rol almamak gereğidir. ABN ve Engin'in kullandığı söylemin Komünizme karşı mücadele söylemini kullananlarda etkin olması, bu savaşımı yapanların şimdiye kadar yürüttükleri siyasetin misyonu üzerinde durmalarını ve tarihleri ile hesaplaşmalarını gerektirir. Çünkü aynı odaklar Türkiye'de soğuk savaş döneminde anti-komünistlerin mücadele ettiğini sandığı odakları da dönüştürmüştür. 1960'lı yıllarda anti-komünizm mücadelesi yaptığını sananların karşısındaki duran tüm Marksistler bugün, ABN'nin açık versiyonu olan NGO'larla milliyetçileri hedef tahtasına koymuşlardır. Daha dün devlete nüfuz eden ABN odakları, bugün deyim yerindeyse kendi amaçlarına uygun olarak her dönemde birilerini kullanmakta ve ülkemizi trajikomik bir tiyatroya dönüştürmektedir.

Türkiye'de kendine milliyetçi diyenlerin ve kendini devrimci olarak nitelendirenlerin mücadelelerinin soğuk savaş döneminde hangi ülkelerin siyasal çıkarları üzerine inşa edildiğini, siyasi ideallerin bu pazarda kimlerin elinde doğrulduğunu görmesi gerekir. 1950-1980 arasında Türkiye'de milliyetçiler neyin mücadelesini verdiklerini düşünmeli ve bugün o misyonun tam karşılarında duran ve o zaman gençleri manüpile eden odakların bugün kimle birlikte kendisine karşı mücadele yürüttüğüne bakmalıdır. Bu sorunun yanıtını veren tüm yurtseverler 1920'lerden başlayarak hedef tahtasına konan Kemalizmin ne olduğu üzerine düşünmeleri gereklidir. Kemalizmle ilgisi olmayan düşüncelerin, Atatürk adını kullanarak emperyalizme yataklık yapanların siyasal mücadelesinin Kemalistlerinkinden ayrılması gerekir. Bugün Türkiye'de her ideolojiden namuslu insanların Kemalizme karşı yürütülen bu derin mücadelenin üzerinden Türk halkına nasıl bir düşünsel soykırım uygulandığını görmesi gerekir.

Kemal Derviş'in kısa bir zaman önce İzmir'de yaptığı tespitte Kemalizmin ulusal egemenliği paylaşmayan çizgisine karşı sosyal demokrasinin evrensel ilkelerini paylaşan Atatürkçülük söylemi ile siyaset yapmasından ve konuşmalarından yola çıkarak Rockefeller Vakfı'nın, Bilderberg ve CFR ilişkilerini teyit etmeye gerek bile yoktur. Bir makalede Kemal Derviş için Nilüfer Göle'nin yaptığı tespit, sunduğumuz manzaranın daha da açık bir ifadesidir: Göle'ye göre Kemal Derviş, dar kalıplar içine sıkıştırılan Atatürkçülüğe makul bir esneme payı sağlayacaktır. Böylece Derviş, Kemalizm ile Atatürkçülüğü birbirinden ayırt edecek bir yaklaşıma sahiptir. Bu sayede Türkiye'nin -hem iç ve hem de dış- devasa sorunlarını küreselleştirilmiş bir Atatürkçülük ideolojisi ile çözüme kavuşturulacaktır. Göle, Derviş'in esas misyonunun 1980'li kuşaklarla yeniden üretilecek bir Atatürkçülük, ortanın solunu kucaklayabilecek bir orta sınıf ideolojisi olabileceğini vurgulamaktadır. Herhalde Arın Engin'den Kasım Gülek'e, oradan Bülent Ecevit'e ve en sonunda Kemal Derviş'e kadar süren bu tabloda Kemalizmin neden hedef olduğunu, neden sosyal demokrasi maskesiyle, Atatürkçülük adı altında Kemalizmin altının nasıl oyulduğunu, bu işten neden vazgeçilmediğini anlamak için 1923-1938 arasında yürütülen

AYDINLANMA 1923

siyasetin ve yapılan eylemin ne olduğunu bir daha okumamız gerekiyor. Birbiriyle bağlı bu düşünceleri savunanların Sabetayist bir kültürün parçaları olması ise Türkiye’de bu ılımlı beynenminel solcuların düşünce odaklarını sorgulamayı gerektirir. Türkiye’de kendini İslamcı olarak tanımlayan odakların Kemalizmi ortadan kaldırmak için yaptıkları mücadele ve bu odakların tüm savunuları ile Atatürkçülükle karıştırdıkları Kemalizme karşı yaptıkları siyasetin çerevesi bellidir ve içinde ABN’nin koyduğu bir resim vardır. Zaten tek dünya devleti düşüncesi ile yola çıkan emperyalizm için Kemalizmi bilerek Atatürkçülükle değiştirme ve 1923’te bozulan bir hesabı kendi kurmacasıyla Kemalizme yükletme uyanıklığı içinde olmaları herhalde normaldir. Ama ülke halkı en azından dünyanın kendisini hamur gibi yoğurduğu anda oyununu bozan Kemalizmin 1923 siyaseti olmasaydı dünyanın çoktan tek bir devletin egemenliğine girmiş olacağını görmesi gerekirdi. Bu devletin bugün farklı bayrakları olan tek bir devlet olduğunu görmeden Kemalizme uzanan ellerin sahiplerini tanımak mümkün değildir.

Kemalizmin silinme çabasının, kâh ılımlı İslamcılık, kâh Atatürkçülük, kâh sosyal demokratlık, kâh anti-Kemalizm odaklı küreselci Marksistlik, kâh etnik milliyetçilik, dinlerin özgürlüğü ile örülen örümcek ağını başımıza örecek siyaset mühendisliği yapan bir ülkenin uzantısı görüşlerle yapılan siyasetin bitmesi gerekir. Örneğin yıllardır kendisinin siyasi çıkarları için Atatürkçülüğü kullanan emperyalizm, artık onun içindeki ulusal devlet, laiklik gibi kendi istediği gibi kalıplamış şimdi ise yeni jokerleri için tasfiye etmeye çalışmaktadır. Bu nedenle yeni jokerler, geçmişte üzerinden silindirle geçtiği sol gruplardan devşirilmektedir. Geçmişte Atatürkçülük adı ile ortaya konan ABN siyasetine karşı savaşanlar, bugün ABN’nin sivil versiyonlarının hizmetinde, ne devletin herhangi bir kurumunda, ne de ülkenin herhangi bir partisinde olmayan Kemalizme karşı ilerde ortaya çıkma ihtimalini düşünerek mücadele etmektedirler. Bunların içinden büyük bir kısmının, Kasım Gülek ve yakın çevresindeki insanlardan oluşması, bu isimleri merak edenlere bir araştırma konusudur. Kasım Gülek korumasındaki bir Gülen’in 1980 den başlayarak siyasete etkin sızması ve ılımlı İslamcı bir partinin (28 Şubat’ta Refah partisinin başına gelenler ayrıca bu çerçevede incelenmeye değerdir.) kanatları altında Kemalizm’e değil ordusuna ve milletine kast edecek bir derin sızmanın artık gerçekleşmesi an meselesidir.

Bugün Türk gençliğine düşen bir görev var: Bu görev, her ne pahasına olursa olsun soğuk savaş siyasetinin çerçevelerini kırıp atmaktır. Bunun için ilk şart M. K. Atatürk davasının adı ile yürümek ve bu adı başka hiçbir şeyle değiştirmemektir. Çünkü bunu yaparsak, asla aynı olmayan iki ideolojiyi birbirinin aynısı sayarsak ve “*ne fark eder*” kolaycılığına gidersek, 1953 hamleleri başarılı olmaya devam edecek, sağ ve solun dışında yeni bir yol bulma ve o yolu inşa etme hakkımızı bırakmış olacağız. Bugün bu oyunu fark eden herkes, üzerimizde oynanan oyunun başka yönlerini sergilemekteyse de halen önyargılar ve geçmiş dönemin beyinlerinde yarattığı pasla, Kemalizme karşı yürütülen bu operasyon sayesinde, tüm ülke siyasetinin esaret altında kaldığını görmemektedir. Ve bu esarete, Kemalizmi anlamadan, tanımlamadan kendilerinin saldırılarının da sebep olduğunu görmemektedirler.

Bu yazıya konu olan süreçte rol alan insanların sayısı yüzlercedir. Bunlar, soğuk savaş makinasının yoğurduğu bir siyasi tabloda, sadece kendi dar siyasi kalıplarıyla taraf olmuş ve siyasetlerinin kaynağı hiçbir zaman yerli olmamıştır. Bu siyasetin içinde ABN tarafından şekillendirilen Atatürkçüler, milliyetçiler, sosyal demokratlar, İslamcılar, Marksistler, Komünistler vardır. SSCB ile çokuluslu sermayenin siyasal mücadelesinde bu oyunun içinde rol alanların tek bir ortak hedefi vardır; 1923 Cumhuriyeti’nin kuruluşuna neden olan düşüncelerin tasfiyesi. Batı uygarlığı kendi uygarlığı dışında bir merkez görmek istememektedir. 1923 sonrası tüm dünyada başlayan anti-emperyalist düşüncelerin

AYDINLANMA 1923

kaynağında gördükleri ilk direniş düşüncesinin oluştuğu yerde, ülke aydınlarını kendi inşa ettikleri siyaset içinde birbirine düşman yapanların, bunları birbirine saldırtıp kıranların, farklı kamplarda görülselerde aynı odaktan düşünsel olarak beslenmeleri tesadüf değildir. Bizim görevimiz, M. K. Atatürk'ün “gerçekleri söylemekten korkmayınız” sözleri üzerinden şekillenir. Bizim eylemimiz, 1935'te şekillen Kemalizmin ülküsüyle beslenmelidir. Türkiye'de dileğimiz, bir gün sosyalistinden, dindarına, milliyetçisine kadar tüm vatansızların bu oyunu bozmak için kendisiyle hesaplaşması ve yaptıklarının kime yaradığına bakmasıdır. Bugün Kemalizm üzerine Atatürkçülük kalkanı ile yürüyenler, siyasetin tüm yelpazesinde enternasyonal unsurlara karşı direnenlere kendi alanlarında yarattıkları sahtesiyle ile yürüyorlar. Bu şekilde bakar isek Türkiye'de hiç bir ideoloji kendisiyle hesaplaşmadan halkımız rahat yüzü görmeyecektir. Globalizm 1500 yıldır vardır ve bu toprakları kendinin saymakta, onu elimizden almak için içimizden birilerini öne sürmektedir.

Kimse Kemalist olmak zorunda değildir. Türkiye Cumhuriyeti Kemalist ilkelerle kurulsu bile 1938 sonrasında o ilkeler unutulmuş, kalıplanmış davranışlar egemen kılınmış, insanların kendi kendine yol bulma özgürlüğü elinden alınmış, insanlar düşünsel ve fiziksel olarak esir edilmiştir. Ülke çıkarını ve halkının mutluluğunu düşünmek zorunda olan liderlerin kendilerine verilen replikleri okuduğu bu tiyatrodaki, ulusun ziyadar çiçekleri olan gençliği birbirine kırdırılarak soykırıma uğramıştır. Bugün de emperyalizmin bekçileri, Kemalizm diyen gençleri giymedikleri elbiselerle tanımlamakta ısrar ediyor. Bu nedenle Kemalizmin olmadığını yazan, Kemalistlere saldırmakta beis görmeyen odaklar Atatürkçülük adı ile aklına estiği gibi temelsiz bir siyaseti yaygınlaştırıyor. Kemalistler ise her geçen gün neden Kemalist olduklarını anlarken, ülkenin sosyalisti, İslamcısı, muhafazakârı, komünisti de ellerinden alınmak istenen vatana ve hürriyete sınıksız sarılıyor. Bunun ne olduğunu iyi bilenler, bu buluşmaları yapanların hepsini Kemalist olarak tanımlıyor. Kesin bir şey varsa gördükleri doğrudur. Çünkü onlar, 1919'da Anadolu'da boyun eğmeyenlere vermişlerdi bu adı. Kemalistler üzerlerine örtülen örtüyü kaldırdıkça kendilerini görecek olan diğer vatansızlar da kendi üzerlerindeki örtüyü kaldıracaktır. Ortaya çıkacak olan resim, ulusun azim ve kararlılığından başka bir şey olmayacaktır. Sadece Lozan Barışı ve Kemalist Türkiye isimli kitapta dahi Kemalistlerin neden hedef olduğu açık, Türklüğü Anadolu'dan etnik gruplar ve din kavgası aracılığıyla sürmenin yolları gösterilmektedir.

Kemalizmin statükocu ve çağdışı olduğunu savunanlara söyleyecek sözümüz var: Bizler ulus-devleti 21. yüzyıl teknolojisiyle tüm yurttaşların kendini ifade edebildiği demokratik sistem haline getireceğiz. Bu düzen sayesinde Batı'nın yapamadığı ve yapamayacağı bir devrimi, sayısal devrimi gerçekleştireceğiz. Teknolojik bir devlet yapısı ile rüşvetin, yalanın, hırsızlığın olmadığı, yurttaşlarının her türlü sosyal güvenceye sahip olduğu bir refah devletini, onu yaşatacak ve kuracak genç nüfusla yapılandıracağız. Ülke ekonomisi ile kimsenin spekülasyonlarla oynayamayacağı, dünyadan kopuk olmayan, ulusal, güdümlü bir ekonomik sistem oluşturacağız. Bunu yapmak için şimdi üzerimizdeki düşünsel prangaları kırıyoruz. Biz, bize bilim ve akıl yolunu açan “hiçbir dogma bırakmadım” diyen Mustafa Kemal Atatürk'ün bize verdiği hakkı istiyoruz. Bu hak, kendi başımıza yeni bir dünya kurma hakkımızdır. Bu hak, insanlığın tüm onurlu uluslarının hakkıdır. Her ulus kendini uygar dünyaya katacak bir yolu bulma ve inşa etme özgürlüğüne sahiptir. Bu özgürlüğü, insanlığı kanla boyamadan barış içinde inşa edeceklerin sabrının tükenmesinin sonucunu merak edenlerin, defalarca denediklerini egemenlik hülyalarını neden Türk ulusunda başaramadıklarını ve başaramayacaklarını doğru tahlil etmesi gerekir. Bu çerçevede bizlerin atacağı adımlar, “Kemalizm var mıdır?” sorusunu ancak Kemalistlerin kendi siyasi program ve partisiyle ortaya çıktıklarında verecekleri bir yanıtıdır.

AYDINLANMA 1923

Eğer Türkiye’de bir gün Kemalistler iktidara yürüyorsa o gün, gençliğimizin ensesinde 1943’ten beri boza pişiren emperyalizmin yüzündeki örtüyü kaldıracak kadar kararlı olması sayesinde olacaktır. Kendini Atatürkçü olarak tanımlayan, düşünsel bağlarıyla Kemalizmi benimsemiş kitlelerin artık soğuk savaşın bir hediyesi olan Atatürkçülük elbisesini çıkarıp Atatürk’ün düşüncesi Kemalizmin tam bağımsız ve özgür kılacak elbisesini giymesi gerekir. Bilinmesi gereken eğer isimler doğru olmaz ise adreslerde doğru olmayacaktır.

KAYNAKLAR

- 1 Yaltırak, C.,2004. Kemalizm Ne Zaman Ve Kimler Tarafından Yazıldı? Atatürkçülük Kimler Tarafından İcat Edildi? Kemalizm Düşmanlığının Çeşitleri A1923, 51,6-12.
- 2 Ata, B., 2001. 1924 Türk Basını Işığında Amerikalı Eğitimci John Dewey'nin Türkiye Seyahati. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi 21, 3, 193-207.
- 3 <http://www.americanhumanist.org/about/manifesto1.html>
- 4 <http://www.rumormillnews.com/cgi-bin/forum.cgi?read=70891>
- 5 Dewey, J, 1935. Liberalism and Social Action. New York: G.P. Putnam's Sons
- 6 Atsız, N., 1943, Hesap Böyle Verilir. http://www.turkcu.net/hesap_boyle_verilir3.html
- 7 Mumcu, U., 1990. 40ların Cadı Kazanı, Tekin Yayınevi.
- 8 http://www.thirdworldtraveler.com/Foreign_Policy/GlobalRollbackNetwork.html
- 9 Cılzoğlu, T.,2000. Anılarla Kamil Kırkoğlu, Bûke Yay. İstanbul. Sf 39-40.
- 10 Vatan Gazetesi, 7 Nisan 1945, yıl 6, sayı 1745.
- 11 Vatan Gazetesi, 8 temmuz 1948, yıl 8, sayı 2555.
- 12 Demirer. M.A., 2005, Atatürk, Bayar ve DP ekseninde masallar ve gerçekler, Laser Yayınları, 252 s.
- 13 <http://www.princeton.edu/~publect/archive/little.html>
- 14 Cılzoğlu, T.,2000. Anılarla Kamil Kırkoğlu, Bûke Yay. İstanbul. Sf 72-75.
- 15 Yıldırım, M.,2004. Şifre çözücü: Project Democracy Sivil Örumceğin Ağında, Toplumsal Dönüşüm Yay. Sf 493.
- 16 Yıldırım, M.,2004. Şifre çözücü: Project Democracy Sivil Örumceğin Ağında, Toplumsal Dönüşüm Yay. Sf 493.